

شیوه نامه آموزش مجازی دروس نظری و عملی گروه مامایی و بهداشت باروری - سال تحصیلی

۹۹-۱۴۰۰

تدوین: شهریور ۱۳۹۹

باتوجه به لزوم ارتقاء روشهای یادگیری- یاددهی و تاکید بر استفاده از روشهای به روز و نوآورانه در دانشگاه های نسل سوم، و نیاز به بهره مندی از روشهای مختلف در آموزش و ارزشیابی فراگیران به ویژه در شرایط کنونی پاندمی کوید-۱۹ بیش از پیش احساس می شود. باتوجه به الزامات پیشنهادی ارائه دروس بصورت مجازی صادر شده توسط دبیرخانه شورای عالی آموزش مجازی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی کشوری، شیوه نامه ذیل در جهت همسان سازی و ارتقای کیفیت آموزش و ارزشیابی دانشجو در مقطع کنونی و باتوجه به شرایط و امکانات موجود تدوین شد و مطابق با ماهیت هر درس (نظری، عملی و بالینی) به مدرسین و دانشجویان محترم به شرح زیر ابلاغ و اجرا می گردد.

زمینه های قابل اجرا:

کلیه دروس نظری و عملی/کاراموزی مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد مامایی و PhD بهداشت باروری

از آنجا که در شرایط عادی آیین نامه آموزش ترکیبی (blended learning) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی، مبنای اصلی میزان ارائه مجازی دروس به میزان چهار هفدهم با تایید دانشکده و تا ۶۰ درصد با تایید شورای آموزشی دانشگاه است، لیکن در شرایط پاندمی کرونا، باتوجه به مجوز معاونت آموزشی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی در هر دانشگاه بسته به رای شورای آموزشی دانشگاه، سهم بیشتری به آن تعلق گیرد، لذا میزان برگزاری دوره های مجازی برای دروس نظری پیشنیاز یا عمومی با نظر گروه، حداکثر تا ۵۰ درصد بصورت غیرهمزمان (asynchronous)، برای دروس اصلی (core) به میزان حداقل، ۶۰ درصد همزمان (synchronous) و برای دروس عملی و کارورزی ها صرفاً برای دانشجویان عرصه (سال آخر) و کارشناسی ارشد مامایی حداکثر تا ۳۰ درصد به روش همزمان قابل اجرا خواهد بود.

تبصره: مقرر است بخشی از واحدهای کاراموزی علاوه بر آموزش مجازی همزمان، بخش دیگری از آن در قالب کار عملی در اتاق مهارتهای بالینی (skill lab) دانشکده ارائه گردد. آموزش بخش مجازی بصورت همزمان، با هدف مرور مطالب نظری و کاربرد آنها در عمل، برای مواردی همچون اخذ شرح حال از بیمار، پرسش و پاسخ بین استاد و دانشجو، ارائه کنفرانس دروس توسط دانشجو، و در بخش عملی، هدف، افزایش مهارت دانشجو در اجرای پروسیجرهای مامایی قابل اجرا روی مولاژ، ماکت، و اجرای عملی مهارت

های نسخه نویسی، مشاوره با مددجو و آموزش به بیمار، مراقبتهای مادر و نوزاد، ... توسط روشهای رایج مانند ایفای نقش (role playing)، نمایش (demonstration)، ... قابل اجرا خواهد بود.

الزامات شروع دوره:

- ۱- حضور و موافقت اساتید توانمند برای هر درس برای مشارکت در تدوین محتوای مجازی، برگزاری کلاسهای همزمان، برگزاری ازموتهای مجازی با استفاده از پلتفورمهای مورد تایید و قابل رصد توسط دانشکده/دانشگاه
  - ۲- دسترسی به زیرساختهای فنی، امکانات و تجهیزات نرم افزاری و سخت افزاری جهت ارائه دوره های آموزش مجازی و ارائه دوره ای پیشنهادات جهت رفع کمبودهای فنی و گسترش امکانات به معاونت توسعه و مدیریت آمار و فن آوری اطلاعات دانشگاه
  - ۳- تهیه طرح دوره/ درس، شامل اهداف رفتاری و شناختی، انتظارات از دانشجو، زمانبندی اهداف درس به ازای هر جلسه در بخش معرفی درس و تدوین/ گردآوری محتوای آموزشی به تعداد واحد درسی مصوب در کوریکولوم رشته /مقطع متناسب با روش آموزش مجازی در قالب فایل های پاورپوینت، فیلم، عکس یا سایر فرمتهای قابل اجرا در پلتفورمهای مورد استفاده برای تدریس مجازی
  - ۱-۳- درخصوص آموزش مجازی همزمان واحد کارآموزی، لازمست به ازای ۶ ساعت کارآموزی روزانه، زمانبندی رؤس مطالب و محتوای درس بر مبنای وظایف محوله به استاد در هر جلسه مانند آموزش نحوه اخذ شرح حال از مددجو/بیمار، مشاوره یا آموزش به مددجو/ بیمار، نحوه نسخه نویسی، پرسش و پاسخ از دانشجو، نمایش فیلم یا پاورپوینت ... بسته به اهمیت هر کدام در هر جلسه در طول نیمسال تحصیلی، از نظر زمانی بودجه بندی گردد.
- مثال: جلسه اول کارآموزی (بخش مجازی/ عملی در skill lab):
- ساعت ۸:۳۰-۸:۰۸ - معرفی اهداف درس و منابع در دسترس برای مطالعه بیشتر دانشجو، توضیحات درباره روشهای آموزش استاد بخصوص در بخش مجازی همزمان، وظایف و انتظارات از دانشجو، نحوه ارزشیابی دانشجو،
- ۹-۸:۳۰ - بررسی سناریوی یک مددجوی فرضی یا مورد واقعی مراجعه کننده به مرکز و طرح شکایت بیمار، اجرای مراحل گام به گام شرح حال از بیمار فرضی با تاکید بر نکات کلیدی در شرح حال مطروحه، بررسی تشخیصهای احتمالی، تدوین plan مشاوره ای/درمانی بر اساس تشخیص نهایی، چگونگی پیگیری های بعدی مدجو
- ساعت ۹:۱۵-۹:۰۹: رفع اشکال و پاسخگویی به سوالات دانشجویان درخصوص case مطروحه
- ساعت ۹:۳۰-۹:۱۵: نمایش فیلم یا اسلاید یا عکس یا فایل صوتی مرتبط با موضوع مورد بحث در آن جلسه
- ساعت ۹:۴۵-۹:۳۰: بحث درباره محتوای نمایش داده شده /ارائه شده و پاسخگویی به سوالات دانشجویان
- ساعت ۱۰-۱۲: طرح سناریو و case های دیگر در مورد هدف همان جلسه و بررسی جنبه های دیگر همان بیماری با نشانه ها و علائم مختلف در مراجعات بیماران مبتلا به یک گروه از بیماریهای مشترک
- ساعت ۱۲-۱۳ جمع بندی موارد تدریس شده و ارزشیابی از دانشجو در پایان هر جلسه و رفع نواقص احتمالی یادگیری در همان جلسه
- ساعت ۱۳-۱۴: ارائه کنفرانس محوله از سوی استاد در جلسه قبل توسط دانشجو

در پایان هر جلسه استاد محترم موظف است نسبت به ارائه تکلیف برای جلسه بعدی همچون آماده سازی مطلب بصورت کنفرانس شفاهی، پاورپوینت، یا در صورت صلاحدید از مونهای کوتاه پاسخ یا چندگزینه ای کتبی اقدام نماید و بر اساس نتایج هر جلسه نسبت به برنامه ریزی جلسه بعد تصمیم گیری و در صورت نیاز اصلاحاتی انجام دهد.

۲-۳- پیش بینی حداقل ۴ جلسه کلاس مجازی همزمان در خلال دوره جهت پرسش و پاسخ و رفع اشکال بسته به نیاز فراگیران پیش از برگزاری آزمون تراکمی پایان دوره

۴- معرفی منابع که متناسب با تعداد واحد درسی بر اساس یک یا چند هدف درس که در قسمت معرفی درس آمده ارائه گردد.

۱-۴- تعداد منابع باید متناسب با اهداف دوره، مقطع و واحد درس باشد و تعدد منابع تنها دلیل بر کیفیت مناسب تدریس نیست.

۲-۴- به منظور دستیابی به حداکثر فرایند یادگیری و بهره مندی دانشجویانی که به هر دلیل قادر به شرکت در هریک از جلسات همزمان را ندارند، استاد محترم لازمست محتواها و منابع درسی را در سامانه نوید بارگذاری و یا در صورت درخواست اغلب دانشجویان، به نماینده کلاس از طریق ایمیل نماینده ارسال نماید.

۵- فعالیتهای یادگیری که از دانشجو انتظار می رود باید متناسب با تعداد واحد درسی و مقطع درس دانشجو باشد و حتما مدرس محترم بتواند در خلال و پایان دوره به دانشجو، بازخورد لازم ارائه نماید.

۶- حق مالکیت معنوی محتوای مجازی تولیدشده (فیلم، انیمیشن، پاورپوینت، عکس، لوح فشرده،...) متعلق به استاد و در اختیار گروه می باشد و در صورت توافق مکتوب، قابل ارائه به گروه یا دانشکده های دیگر جهت استفاده سایر فراگیران می باشد.

۷- در مقطع کارشناسی، مهم ترین عامل یادگیری دانشجو، توضیحات استاد است. لذا محتواهای چندرسانه ای و اسلایدهای همزمان، نمایش فیلم یا پوستر، بوسیله خود استاد اثربخشی بیشتری نسبت به آموزش غیرهمزمان دارد. در مقاطع کارشناسی ارشد و PhD علاوه بر آموزش همزمان، می توان از آموزش غیرهمزمان توسط محتواهای بازگذاری شده حاوی صوت استاد، و با معرفی منابع بیشتر (کتاب، فیلم صوتی، مقاله، پایگاه های معتبر اطلاعاتی...) جهت مطالعه بیشتر دانشجو نیز بهره گرفت.

۸- لازمست محتوا و طرح دوره، حداقل دو هفته قبل از شروع هر نیمسال تحصیلی مورد بازبینی مدیر گروه و مدرسین آن درس (برای دروسی که بیش از یک استاد تدریس می کند) قرار گیرد و در صورت نواقص موجود نسبت به رفع نواقص آن توسط مدرس/مدرسین مربوطه در اسرع وقت اقدام گردد.

۹- استادان محترم علاوه بر سامانه نوید لازمست راه های ارتباطی مستقیم را با دانشجویان مربوط به درس/دروس خود ایجاد کرده و نسبت به پاسخگویی به موقع به سوالات و پیشنهادات دانشجویان اهتمام ورزند.

۱۰- برگزاری روز و ساعت هریک از کلاسهای مجازی، مطابق با برنامه اعلام شده توسط آموزش و برنامه ریزی دانشکده می باشد که در بخش اعلانات آموزشی سایت دانشکده بارگذاری شده است. باوجود این، در صورت نیاز به برگزاری کلاس جبرانی ضمن هماهنگی با نماینده دانشجویان، مجاز به برگزاری کلاس در زمانهای مورد توافق بین استاد و دانشجو تا حداکثر ۲۰ درصد از ظرفیت زمان مجاز آموزش دانشگاهی منوط به عدم همپوشانی با سایر کلاسهای نیمسال جاری دانشجویان می باشد.

۱۱- به منظور نیل به حداقل حضور دانشجویان در عرصه های بالینی و حفظ فاصله گذاری فیزیکی، گروه های دانشجویی در هر شیفت به حداکثر ۲ نفر در درمانگاه های زنان، پره ناتال، بهداشت مادر و کودک و برای بلوک زایمان حداکثر ۴ نفر در هر شیفت تقلیل پیدا می کند و دانشجویان و استادان محترم ملزم به رعایت نکات و پروتوکولهای بهداشتی و استفاده از وسائل محافظت فردی (PPE) در عرصه های بالینی و skill lab می باشند.

الزامات طی دوره:

۱- شروع جلسات با توضیحات استاد درباره اهداف کل دوره و درس برای هر جلسه به دانشجویان و طبقه بندی رئوس مطالب منطبق با اهداف درس بر اساس سلسله مراتب الزامات یادگیری (must learn, better to learn, nice to learn) می باشد.

۲- ارزشیابی تشخیصی در ابتدای هر جلسه بر اساس اهداف جلسه انجام گیرد.

۳- پایش حضور و میزان یادگیری فعال توسط روشهای قابل دسترس همچون، حضور و غیاب آنلاین و پرسش و پاسخ از مطالب جلسه قبل، و طراحی مورد (case) های فرضی بر اساس رئوس مطالب مورد نیاز برای یادگیری در دوره بر حسب سطوح یادگیری هرم bloom انجام شود.

۴- برای هر واحد درسی حداقل یک تا دو تکلیف طی دوره و در پایان نیمسال با ارائه بازخورد به موقع به دانشجو (۱۰-۷ روز) جهت رفع نواقص یادگیری الزامیست.

۵- درموارد تدریس تیمی توسط چنداستاد، لازمست یکی از استادان باتجربه تر، بعنوان مدرس مسئول، هماهنگی های لازم بین استادان دیگر را از نظر اطمینان از پوشش همه اهداف و مطالب درس و احتراز از تکراری بودن مطالب و دستیابی به همه مطالب درس تا زمان آزمون پایان دوره بعمل آورد.

۱-۵- نظارت بر نحوه عملکرد و حسن اجرای آموزش های سایر استادان یک درس بعهده مسئول هماهنگی آن درس می باشد

۲-۵- ارائه محتواهای چندرسانه ای جهت آموزش مهارتهایی همانند اخذ شرح حال از مددجو/بیمار، مشاوره و آموزش به مددجو/بیمار، اصول و نحوه انجام گام به گام معاینات بالینی، انجام پروسیجرهای تشخیصی و درمانی، ... بر اساس آخرین منابع معتبر آموزشی مندرج در کوریکولوم آموزشی رشته و دستورالعمل های منتشره توسط وزارت بهداشت و درمانی و آموزش پزشکی حتی الامکان زیر نظر مدرس مسئول تهیه و در اختیار همه استادان آن درس قرار گیرد.

۶- دانشجویان موظفند case های مراجعه کننده به درمانگاه /بیمارستان را طی روزهای حضور در عرصه در پورتفولیو یادداشت نموده و در جلسات آموزش مجازی، با استادان خود و سایر دانشجویان به بحث و تبادل نظر بگذارند و درخصوص work up هر case به طور مجزا بحث و راهکار مناسب ارائه شود.

۷- استفاده حداکثری از روشهای فعال تدریس به ویژه درموارد دروس بالینی همانند PBL, Buss groups, ... بغیر از روش سخنرانی سنتی در تدریس توصیه می شود.

الزامات ارزشیابی پایان دوره:

۱- ارزشیابی دانشجوی:

- ۱-۱- نحوه ارزشیابی دانشجوی برای دروس نظری، عملی و کارورزی از ابتدای دوره باید تعیین و به اطلاع دانشجوی برسد.
- ۱-۲- به غیر از آزمون نهایی، بخشی از نمره نهایی دانشجوی به انجام تکالیف طی دوره، ارزشیابیهای تکوینی، حضور منظم در کلاسها و مشارکت دانشجوی در کلاسهای همزمان اختصاص دارد. برای دانشجویان مقطع تحصیلات تکمیلی این میزان بهتر است سهم بیشتری را بخود اختصاص دهد.
- ۱-۳- استفاده از آزمونهای رسمی نهایی بهتر است با استفاده از نرم افزارهای آزمون ساز که مورد تایید دانشگاه و قابلیت پشتیبانی فنی توسط متخصص مناوری اطلاعات دانشکده را دارد استفاده گردد.
- ۱-۴- ارزشیابی دانشجوی برای دروس عملی/ کارورزی بصورت اختصاص سهم بیشتر نمره (۶۰ درصد) به حضور و عملکرد در عرصه های بالین (درمانگاه و بیمارستان) و سهم کمتر در بخش آموزش مجازی (۴۰ درصد) انجام شود. ارزشیابی دانشجوی در بالین، الزاما توسط یک یا ترکیبی از روشهای هدفمند ارزشیابی بصورت یکپارچه و توسط چک لیست DOPS، Mini- cex، پورتفولیو، یا لاگ بوک بسته به ماهیت و اهداف کارورزی انجام شود. در بخش آموزش مجازی استاد/ استادان محترم می توانند علاوه بر روشهای مذکور، از ارائه تکلیف یا کنفرانس مرتبط با درس استفاده نمایند.
- ۱-۵- به منظور رعایت حقوق دانشجویانی که به دلایلی همچون عدم پشتیبانی فنی LMS و یا سامانه فرایند و یا هر پلتفرم آزمون ساز قادر به شرکت در آزمون پایان دوره نمی باشند، استاد محترم مجاز و ملزم به برگزاری مجدد آزمون از دانشجویان جامانده از آزمون به هریک از روشهای کتبی، شفاهی یا ترکیبی از هر دو روش بانظر استاد و رای شورای آموزش دانشکده می باشد.

۲- ارزشیابی استاد:

- ۲-۱- ارزشیابی استادان محترم بصورت تکوینی و تراکمی و می تواند از طریق ارزشیابی همتایان توسط مسئول هر درس، ارزشیابی دانشجویان و مدیر گروه انجام گیرد.
- ۲-۲- از آنجا که ورود به حریم کلاس استاد اعم از حضوری یا مجازی از نظر اخلاقی و قانونی مجاز نمی باشد، در شرایط خاص مانند تقاضای دانشجویان و با کسب اجازه و آگاهی استاد، مسئول درس یا مدیر گروه می تواند در آموزش مجازی توسط ادمین جلسه به پنل درس اضافه شود و یا در کلاس های skill lab حضور پیدا کند.
- ۲-۳- تلاش می شود در طی نیمسال تحصیلی، گزارشی از اجرای جلسات تدریس مجازی توسط استادان گروه در جلسات آموزشی گروه ارائه و اشکالات فنی، آموزشی و اجرایی به اطلاع مدیر گروه برسد. همچنین، جهت بهره مندی بیشتر سایر استادان محترم، نقاط قوت و تجارب بدیع هر فرد از برگزاری کلاسهای مربوطه در این جلسات مطرح و در صورت نیاز برای سایر کلاسها در طی نیمسال جاری یا آتی ارائه گردد.

۴-۲- علاوه بر ارزشیابی استاد در هر نیمسال همانند نیمسالهای گذشته که از طریق سیستم سما انجام می شود، به منظور بهینه سازی آموزش مجازی و اطمینان از یادگیری دانشجو، بازخوردها بصورت جداگانه توسط مدیر گروه از دانشجویان هر مقطع به طرق مختلف همچون برگزاری جلسات مجازی همزمان در LMS با دانشجویان، استفاده از اپلیکیشن های مجازی قابل دسترس برای دانشجویان دریافت می شود و نیز چک لیست ارزشیابی استاد از طریق ایمیل به دانشجویان در طی دوره و پایان دوره همانند نیمسال گذشته ارسال خواهد شد.

۵-۲- درموردی که ارزشیابی کمی یا کیفی استاد/ استادان مربوطه توسط دانشجویان مورد تایید نباشد، لازمست ضمن ارائه بازخورد محرمانه به استاد توسط مدیر گروه، در جهت رفع نواقص و اصلاح روند تدریس از روشهای دیگری همچون افزودن یا جایگزینی استاد، برگزاری کلاسهای جبرانی برای رفع اشکال دانشجویان و روشهای پیشنهادی دیگر توسط اعضای آموزشی گروه به منظور اصلاح نواقص تدریس اقدام نمود.

با احترام

دکتر سپیده حاجیان

مدیر گروه مامایی و بهداشت باروری

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی